

UUTISKIRJE

Järjestöjen monikielisen ja monikanavaisen koronaviestinnän koordinaatiohankkeen uutiskirje

Tässä uutiskirjeessä

Koronatilanne Suomessa -6
Viidennet rokotteet -11
Oireisto on muuttunut -13
Vasta-ainetesti kotona? -14

Hyvää alkavaa syksyä kaikille!

Syksyisin tartunnat ja potilasmäärät ovat epidemian aikana lähteneet nousuun, Aika näyttää, miten koulujen alkamisen ja töihin palaamisen myötä koronaluvut muuttuvat. Tässä kohtaa on hyvä korostaa, että rokotteet antavat luotettavan suojan vakavaa tautimuotoa vastaan useiksi kuukausiksi. Jos on rokotettu ja sairastanut uusimman variantin, niin vakavaa tautimuotoa vastaan on hyvä suoja ainakin yhdeksäksi kuukaudeksi.

Syksyn suunnittelu on jo käynnistynyt: järjestämme yhteistyössä Monihelin ja heidän jäsenjärjestöjensä kanssa tapahtumia, jossa jaetaan tietoa rokotteesta ja sen hyödyistä sekä kuulemme eri kieliryhmien kokemuksia koronan vaikutuksista.

Olemme myös suunnittelemassa järjestökumppaneiden kanssa hankkeen seminaaria. Mitä olemme oppineet koronasta? -hankeseminaari järjestetään 17.11. Helsingissä Paasitornissa ja verkkotapahtumana. Seminaarin aiheina ovat disinformaatio, monikielisen viestinnän merkitys niin kriisiaikana kuin arjessa sekä erikielisten yhteisöjen varautumisen ja valmiuden edistäminen. Löydät lisätietoja ja ilmoittautumislinkin sivulta 5.

Julkaisemme syyskuussa yhteistyössä Jade-yhteisön kanssa kuvia ja videoita monikielisestä iäkkäiden toiminnasta. Ami Koirasen ottamat valokuvat ovat myös tämän uutiskirjeen kannessa ja viimeisellä sivulla.

Marian Ismail, hankekoordinaattori

Webinaari influenssasta ja kauden 2022–2023 influenssarokotuksista

THL:n Infektiotautien torjunta ja rokotukset -yksikkö järjestää verkkokoulutuksen influenssarokotuksista **tiistaina 13.9.2022 klo 13-15**.

Koulutus on tarkoitettu terveydenhuollon ammattilaisille. Tilaisuus on maksuton eikä siihen tarvitse etukäteen ilmoittautua. Sitä voi katsoa myös jälkikäteen verkkokoulutuksen linkin kautta.

[Verkkokoulutusta pääset seuraamaan tämän linkin kautta.](#)

Ohjeet koulutuksen seuraamiseen

- Tilaisuus järjestetään Teamsilla. Jos sinulla ei ole Teams-ohjelmaa omalla koneellasi, valitse kokoukseen liittyessäsi vaihtoehto "Liity sen sijaan verkossa".
- Kysymyksiä ja kommentteja voi esittää keskusteluosiossa. Keskustelu on moderoitu.
- Verkkokoulutuksen esityksistä on tulossa myös tekstitetyt videotallenteet sekä diasarjat, jotka julkaistaan Rokotusmateriaalit ja esitykset -sivulla.

Webinaari: Punainen Risti Suomeen saapuvien tukena 7.9.

Miten tuemme esimerkiksi Ukrainasta paenneita tai kuntaan saapuvia kiintiöpakolaisia kotoutumisessa? Mitä vapaaehtoiset voivat tehdä?

Webinaarissa SPR:n vapaaehtoiset eri puolilta Suomea kertovat millaista toimintaa osastoissa ja vastaanotto-keskuksissa on järjestetty. Saamme tietää missä on onnistuttu Porissa, mitä on opittu Oulussa ja mitä tekivät vapaaehtoiset puutarhalla Pieksämäellä. Lisäksi esittelyssä on työkaluja vapaaehtoistoiminnan tueksi. Tule kuulemaan hyväksi havaituista malleista ja hakemaan ideoita toimintaan!

Ilmoittautuminen ja lisätiedot:

<https://oma.punainenristi.fi/event/15632>

Huom. Tämä webinaari on samansisältöinen kuin 14.6. toteutettu tapahtuma.

**Webinaari:
Punainen Risti
Suomeen saapuvien
tukena**

Miten tuemme esimerkiksi Ukrainasta paenneita tai kuntaan saapuvia kiintiöpakolaisia kotoutumisessa? Mitä vapaaehtoiset voivat tehdä?

Tule kuulemaan hyväksi havaituista malleista ja kokemuksista eri puolilta Suomea sekä hakemaan ideoita toimintaan!

7.9.22
klo 17:30 - 19
verkossa

Webinaari: Digitaalinen saavutettavuus 13.9.

Tervetuloa Suomen Punaisen Ristin Järjestöjen monikielisen ja monikanavaisen koronaviestinnän koordinaation järjestämään koulutukseen digitaalisesta saavutettavuudesta. Webinaari järjestetään Teamsissa **tiistaina 13.9. klo 15-17.**

huomioon, jotta mahdollisimman moni ihminen voisi käyttää verkossa olevia palveluita?

Ilmoittautuminen 6.9. mennessä:
<https://forms.gle/AcaKDn7VE3QNKyJ79>

Kehitysvammaliiton saavutettavuus-asiiantuntija Tapio Haanperä käy esimerkkien kautta läpi lainsäädännön saavutettavuus-vaatimuksia käytännössä. Minkälaisia asioita verkkosivustojen suunnittelijoiden ja sisällöntuottajien tulee ottaa

Hankeseminaari

17.11.

5
TULOSSA

*Mitä olemme oppineet koronasta? -
seminaari järjestetään 17.11.
Helsingissä Paasitornissa ja
verkkotapahtumana.*

Tervetuloa Suomen Punaisen Ristin
Järjestöjen monikielisen ja moni-
kanavaisen koronaviestinnän
koordinaation hankeseminaariin!

Mitä olemme oppineet koronasta? -
seminaari järjestetään torstaina **17.11.**
klo 9:30-15:30 Helsingissä
Paasitornissa (Hakaniemi,
Paasivuorenkatu 5A) ja verkko-
tapahtumana. Huomioi muuttunut
päivämäärä!

Hankeseminaarin aiheina ovat
disinformaatio, monikielisen viestinnän
merkitys kriisiaikana sekä erikielisten
yhteisöjen varautumisen ja valmiuden
edistäminen. Seminaarissa aihetta
tarkastellaan monipuolisesti eri
näkökulmista: ohjelmassa on asian-
tuntijapuheenvuoroja, syventävä
paneelikeskustelu sekä esimerkkejä ja
käytännön ratkaisuja kuullaan niin
hankkeelta kuin sen kumppaneilta.
Yhdessä pääsemme pohtimaan
monikielisen viestinnän ja
saavutettavuuden merkitystä ja oppeja
sekä verkostoitumaan ohjelman
tauoilla.

Ilmoittautuminen 7.11. asti:
<https://forms.gle/ckuvvj4moQQ34G787>

Päivä on osallistujille maksuton
mutta vaatii ilmoittautumisen.
Seminaari Paasitornissa sisältää
aamukahvit, lounaan ja iltapäivä-
kahvit. Ohjelma tarkentuu
lähempänä.

Tervetuloa!

Tilannekatsaus elokuu 2022

Koulujen alkaminen ja töihin paluu näkyi hieman koronaluvuissa, mutta testimäärät ja todetut tartunnat ovat jo kääntyneet laskuun. Tilannekuva tapausmääristä on kuitenkin epäselvä, sillä testausmäärät ovat pieniä.

Sairaalassa olevien koronapotilaiden luku on pysynyt samansuuntaisena useamman viikon ajan. Suurin osa potilaista on kuitenkin sellaisia, joilla korona on sivulöydös. Koronapotilaat työllistävät silti yhä merkittävästi jo ennestään kuormittunutta terveydenhuoltoa.

Tämänhetkisen tiedon mukaan rokotteet antavat hyvän suojan vakavaa tautimuotoa vastaan useiksi kuukauksiksi. Jos on rokotettu ja toisaalta sairastanut taudin, niin vakavaa tautimuotoa vastaan on hyvä suoja ainakin yhdeksän kuukauden ajaksi. Pidemmälle ulottuvaa tietoa ei ole olemassa, sillä tällä hetkellä vallalla oleva virusmuunnos syntyi vasta noin yhdeksän kuukautta sitten.

Uudet koronaviruksen variantit ovat hyvin tarttuvia. THL:n jätevesiseurannan tulosten mukaan

koronaviruksen omikron-muunnoksen BA.4/BA.5-alalinjat ovat nyt yleisimpiä koronavirusmuunnoksia Suomessa. Jätevesiseuranta kartoittaa koronaviruksen perimäaineen (RNA) kokonaismäärää ja eri koronavirusmuunnosten suhteellisten osuuksia Suomen jätevedessä. RNA-lukumäärä on säilynyt jätevedessä korkealla tasolla, eli tartuntoja on väestössä edelleen paljon. Koska suuri osa tartunnoista todennetaan ainoastaan kotitesteillä, tilanne ei käy ilmi laboratoriovarmistetuista tapauksista.

23.8. tilastojen mukaan Suomessa on ensimmäisen rokoteannoksen saaneet 18 vuotta täyttäneissä 89,4%, toisen annoksen 87,3%, kolmannen annoksen 65,7% ja neljännen 15,4%.

Syksyn osalta ennuste on toistaiseksi ennallaan. Syksyisin tartunnat ja potilasmäärät ovat yleensä lähteneet nousuun ja perusolettama on, että näin käy tänäkin syksynä. Myös viileä ilma itsessään voi auttaa virusta leviämään.

Pandemiasta endemiaan

THL ilmoitti 27.7. että koko maailmassa ollaan siirrytty koronapandemiasta uuteen vaiheeseen.

Siirryimme Covid-19 koronavirus-pandemiasta endemiaan. Tämä tarkoittaa, että virusta esiintyy kaikkialla maailmassa jatkuvasti vaihtelevalla ilmaantuvuudella ja näemme kausivaihtelun mukaisesti toistuvia epidemioita. Hyvin todennäköisesti tämä tulee jatkumaan vuosi vuodelta.

”Tähän on sopeutettava myös terveydenhoitojärjestelmän, jotta muu ihmisten tarvitsema välttämätön hoito ei kärsisi”, sanoo THL:n terveys-turvaajat-osaston johtaja **Mika Salminen**.

Viruksen kiertoa ei nykytiedon perusteella ja käytettävissä olevin keinoin pystytä pysäyttämään. Lisäksi SARS-CoV2 on osoittautunut herkästi muuntautuvaksi virukseksi, joka 3–6 kuukauden välein tuottaa uuden muunnoksen. Se leviää nopeasti läpi maailman ja syrjäyttää aiemmat versiot viruksesta. Suomessa käytettävät rokotteet estävät kuitenkin hyvin tehokkaasti vakavaa tautia ja kuolleisuutta.

”Globaalisti erittäin suuri osa väestöstä on joko rokotettu ainakin kahdella annoksella, on saanut tartunnan tai

molemmat. Tapaus-kuolleisuus ja -sairastavuus on useimmissa maissa laskenut huomattavasti, ja epidemian leviämistä rajoittavista laajoista ja yhteiskuntien toimintaa huomattavasti haittaavista sulkua- ja rajoitustoimista on voitu laajasti luopua”, kertoo Mika Salminen.

Suomessa on tähän mennessä todettu lähes 1,2 miljoonaa laboratorio-varmistettua koronavirustapausta. Tämä vastaa noin 21 prosenttia koko väestöstä, mutta todellinen luku lienee ainakin kaksinkertainen, ellei korkeampikin. Monessa EU-maassa on arvioitu, että jopa valtaosa väestöstä olisi jo saanut tartunnan, ja moni on sairastanut taudin useaan kertaan.

Korkea ikä ja useat krooniset elimistöä heikentävät sairaudet lisäävät kuoleman riskiä hengitys-tieinfektion yhteydessä, ja Covid-19 taudilla tämä ikäriippuvuus on erityisen selvää. Mikäli kuitenkin on saanut kaikki suositellut rokote-annokset, kuoleman ja vakavan sairastumisen riski laskee hyvin voimakkaasti.

Laskeva kuoleman riskin trendi on nähtävissä lähes kaikissa EU- ja Euroopan talousalueen maissa. Jos

vertaillaan pandemian aikaista ja väestöön suhteutettua kuolemien määrää, vain Norjassa ja Islannissa koronaan liittyviä kuolemia on ollut vähemmän kuin Suomessa. Maiden välinen vertailu ei kuitenkaan ole suoraviivaista johtuen erilaisesta ikärakenteesta, esimerkiksi Norjassa väestö on huomattavasti Suomea nuorempaa.

Lähde: THL

Miksi koronarokote kannattaa ottaa?

Koronavirusrokote antaa suojaa SARS-CoV2-viruksen aiheuttamaa koronavirustautia vastaan. Tauti aiheuttaa äkillisen hengitystieinfektion, jonka voimakkuus voi vaihdella oireettomasta erittäin vakavaan, tehohoitoa vaativaan tilaan. Osa potilaista saattaa kärsiä COVID-19-taudin pitkäaikais-seurauksista, kuten väsymyksestä, hengenahdistuksesta, yskästä sekä nivel- ja rintakivuista.

Koronarokotus ei täysin poista tartunnan saamisen ja tartuttamisen riskiä. Siksi on tärkeää, että myös rokotteen saatuasi pidät riittävää etäisyyttä oman harkintasi mukaan, käytät tarvittaessa maskia, peset käsiäsi ja noudatat muita ohjeita viruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Yhdessä muiden torjuntatoimien kanssa rokotukset auttavat merkittävästi niin paikallisten epidemioiden kuin koko maailmanlaajuisen pandemiankin torjumisessa. Jokaisella päätöksellä ottaa rokote on merkitystä.

Mihin koronarokotuksilla Suomessa pyritään?

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) päivitti koronarokotusstrategian 22.6.2022. Strategian mukaan rokotteiden tavoitteena on pitää yhteiskunta avoimena, turvata

terveydenhuollon kapasiteetin riittävyys ja vähentää erityisesti vakavaa koronavirustautia.

Lue lisää koronarokotusstrategiasta sosiaali- ja terveysministeriön sivuilta: [STM Koronarokotusstrategia \(pdf\)](#).

Voinko valita rokotteen itse? Mitä koronarokotteita eri ikäisille tarjotaan?

Koronarokotusta tarjotaan Suomessa kaikille 5 vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille.

- Biontech-Pfizerin Comirnaty-rokotetta ja Novavaxin Nuvaxovid-rokotetta voidaan tarjota kaikille 12 vuotta täyttäneille ilman yläikärajaa. 5–11-vuotiaille lapsille tarjotaan lapsille tarkoitettua pienempiannoksista Comirnaty-valmistetta.
- Modernan Spikevax-rokotetta tarjotaan Suomessa kaikille muille 12 vuotta täyttäneille paitsi alle 30-vuotiaille miehille. Heille Spikevax-rokotetta ei tarjota varotoimena hyvin harvinaisen sydänlihastulehduksen riskin vähentämiseksi. Kun Spikevaxia annetaan kolmantena annoksena, käytetään vain puolikasta annosta.
- Janssenin rokotetta tarjotaan Suomessa vain 65 vuotta täyttäneille.

Neljännät rokoteannokset

THL suosittelee neljättä koronarokotusta 60 vuotta täyttäneille ja riskiryhmille.

THL suosittelee kolmen rokotteen sarjan jälkeen tehosterokotusta annettavaksi portaittain siten, että neljättä rokotusta alettaisiin antaa kaikille 65 vuotta täyttäneille 15. elokuuta lähtien.

Syyskuun ensimmäisestä päivästä alkaen neljättä rokotusta suositellaan kaikille 60 vuotta täyttäneille sekä kaikille 12–59-vuotiaille, jotka kuuluvat vakavan koronavirustaudin riski-ryhmiin.

Neljättä rokotusta suositellaan koronaviruksen vuodenaikavaihtelun takia. On todennäköistä, että pohjoisella pallonpuoliskolla infektioiden määrä lähtee syksyllä nousuun. Tulevaan epidemiatilanteeseen vaikuttaa myös se, minkälaisia uusia koronaviruksen variantteja syksyllä mahdollisesti esiintyy.

Nuoremmilla ja ei-riskiryhmiin kuuluvilla vakava koronatauti on harvinainen, ja heillä kolmen annoksen antama suoja vakavaa tautia vastaan on vielä erittäin hyvä. Heille neljättä rokotusta ei vielä ole lääketieteellisesti syytä suositella.

Elokuussa alkaneet neljännät rokotukset annetaan tällä hetkellä olemassaolevilla rokotteilla. Uusiin variantteihin paremmin tehoavia rokotteita kehitetään parhaillaan.

-Variantteihin räätälöityjä rokotteita joudutaan vielä odottamaan mahdollisesti pitempäänkin riippuen siitä, miten lääkeviranomaisten ja lääkefirmojen väliset neuvottelut ja päätökset tehdään, arvioi THL:n ylilääkäri Hanna Nohynek.

Kunnat järjestävät rokotukset ja kertovat, mistä ja milloin koronarokotuksen voi saada. Kunnat tiedottavat kuntalaisille, kun koronarokotteita on saatavilla eri ryhmille.

- **Seuraa siis oman kuntasi verkkosivuja ja muuta viestintää.** Tiedottamisen tavat ja se, miten koronarokotukseen voi varata ajan, vaihtelevat kunnittain.
- Omaan terveyteesi liittyvissä kysymyksissä ole yhteydessä omaan terveysasemaasi tai työterveyshuoltoon.

Viidennet rokoteannokset

THL suosittelee viidensii koronarokoteannoksia voimakkaasti immuunipuuttoisille.

THL suosittelee viidensii koronarokoteannoksia 12 vuotta tiiyttiieneille, joiden immuunipuolustus on voimakkaasti heikentynyt.

Tehosteannoksen voi antaa, kun neljiiinnestii annoksesta on kulunut 4–6 kuukautta. Koronavirustartunta vastaa yhtii rokoteannosta myii immuunipuutteisilla, joten taudin sairastanut ja neljii rokoteannosta saanut ei tarvitse viidettii rokoteannosta tiiissii vaiheessa.

Voimakkaasti immuunipuutteisilla vakavan taudin riski on erityisen suuri. THL:n alustavien tutkimustulosten mukaan neljiiinnen rokoteannoksen jiiлкеinen vasta-aineiden miiiiiii jiiii vakavasti immuunipuutteisilla keskimiiiiiin kolmasosaan terveiden aikuisten kolmannen annoksen jiiлкеisestii rokotevasteesta. Vakavasti immuunipuutteisilla rokotevasteet vaihtelevat, sillii immuunipuutoksen vakavuus vaikuttaa vasteen suuruuteen.

Liihde: THL

Uudet koronarokotteita saadaan Suomeen syksyllä

Omikronmuunnokseen tehoavia koronarokotteita on tulossa Suomeen aikaisintaan syys-lokakuussa.

Modernan ja Pfizerin uusitut koronarokotteet eli niin sanotut varianttirokotteet ovat parhaillaan Euroopan lääkeviraston (Ema) arvioinnissa. Vain Eman turvallisiksi, tehokkaiksi ja korkealaatuisiksi toteamat rokotteet voivat saada myyntiluvan EU:ssa.

Ema kertoi heinäkuussa, että se pyrkii antamaan päätöksensä syyskuussa. THL antaa oman suosituksensa hyvin pian tämän jälkeen, arvioi johtava asiantuntija Mia Kontio Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta (THL).

Suomi hankkii nämäkin koronarokotteet EU:n yhteishankintamekanismin kautta. Tämän hetkisten tietojen mukaan rokotteita on mahdollista toimittaa kuukauden sisällä myyntiluvan saamisesta.

Suomeen ei ole toimitettu Pfizerin ja Biontechin koronarokotetta touku-kuun jälkeen eikä Modernaakaan pariin kuukauteen. Kun toimitukset taas jatkuvat, on Suomen aikuisten rokotteen osalta loppuvuoden kiintiöt tarkoitus käyttää varianttirokotteisiin.

Modernan osalta se tarkoittaa vajaata 500 000:ta rokoteannosta sekä Pfizerin ja Biontechin osalta vajaata neljää miljoonaa.

Varianttirokotteiden ideana on antaa suoja muuttuvaa koronavirusta vastaan. Nyt Eman arviossa olevat rokotteet antaisivat suoja omikronmuunnoksen BA.1-alavarianttia ja viruksen alkuperäistä kantaa vastaan.

Uuden rokotteen myötä herää kysymyksiä, kuten kuinka nopeasti voi saada varianttirokotetta, jos on sairastanut koronataudin tai on jo ehtinyt ottaa neljännen annoksen. Koronataudin sairastanut ei tarvitse THL:n ohjeistuksen mukaan neljättä rokoteannosta. THL uskoo, että Ema ottaa kantaa näihin kysymyksiin myyntiluvan yhteydessä.

Alle 30-vuotiaille miehille ja pojille käytetään Suomessa koronarokotteena vain Comirnatya. Rajaus tehtiin sydänlihaks- tai sydänpussin-tulehduksen mahdollisen riskin vuoksi. Kontio uskoo, että käyttö rajataan todennäköisesti samalla tavalla uudessakin rokotteen.

Koronavirustaudin oireisto on muuttunut

Tuoreen brittikyselyn mukaan nykyisin yleisiä koronaoireita ovat kurkkukipu ja päänsärky. Sen sijaan aiempaa harvempi menettää nykyään hajuaistin koronavirustaudissa.

Koronaviruksen omikronvarianttien myötä koronavirustaudin oirekuva on muuttunut niin, että ihmisen voi olla entistä hankalampaa oireidensa perusteella epäillä juuri koronavirusta. Koko koronaepidemian aikana ihmisten taudinkuvat ovat vaihdelleet runsaasti.

Koronaviruksen ainoa erityispiirre muihin hengitystieinfektioihin verrattuna on ollut häiriöt hajuaistissa. Nyt kuitenkin tuoreessa brittikyselyssä vain 10 prosenttia vastaajista kertoi koronaviruksen aiheuttaneen hajuaistin menettämistä. Samaa kehitystä on huomattu HUSissa.

Britannian yleisradioyhtiö BBC uutisoi viime viikolla tuoreesta kyselystä liittyen koronaviruksen tämänhetkiseen oirekuvaan. Brittiläisen terveystutkimukseen keskittyvän Zoe-terveyspalvelun kyselyssä selvisi, että yleisimmät ihmisten kokemat koronaoireet ovat tällä hetkellä kurkkukipu ja päänsärky.

Ylipäänsä vaikuttaa kuitenkin siltä, että taudinkuva on nykyisillä korona-varianteilla selvästi lievempi. Kurkkukivun ilmoitti oireeksi 58%

brittikyselyn vastaajista ja päänsärlyn 49%. Näiden jälkeen yleisiä ihmisten ilmoittamia koronaoireita olivat tukkoinen tai valuva nenä ja yskä.

Kyselyyn vastasi 17 500 ihmistä, jotka olivat saaneet positiivisen koronatestituloksen heinäkuussa, BBC kertoo.

Koronaepidemian alkuvaiheessa oli olemassa kattavampi tietokanta siitä, millaisia oireita koronavirus aiheutti. Oireiston määrittelyä hankaloittaa myös se, että rokotukset ja aiemmin sairastettu tauti muuttavat taudinkuvaa. Sekä rokotteet että sairastettu koronavirustauti antavat ainakin tietyille ajalle immuunivastetta, jolloin taudinkuva muuttuu. Jos ihminen sairastuu siis uudemman kerran koronavirukseen, hänen ei kannata odotella tismalleen samanlaisia oireita kuin edellisellä kerralla.

Kolmantena oireistoa muuttavat virusvariantit. Kun variantti muuttuu, oireisto voi muuttua samalla.

Kotikäyttöinen vasta- ainetesti kaupoissa

Asiantuntijoiden mukaan testin hyöty riippuu siitä, pystyykö se erottelemaan rokotteen ja sairastetun infektion luomat vasta-aineet.

S-ryhmä toi kauppoihinsa myyntiin Primacovid-nimisen koronaviruksen vasta-ainetestin. Sitä myydään perinteisen koronatestin rinnalla. Siinä missä antigeenitestinä tehtävä koronatesti näyttää, onko henkilöllä testihetkellä koronainfektio, näyttää vasta-ainetesti, onko henkilö sairastanut koronainfektion.

Antigeenitesti otetaan tyypillisesti nenästä tai syljestä, mutta vasta-ainetestit vaatii sormenpästä otettavan verinäytteen. Testit eroavat myös siten, että vasta-ainetestiä ei oteta mahdollisen koronainfektion ollessa käynnissä vaan vasta oireiden päätyttyä.

Primacovid on sveitsiläisen lääkeyhtiön Priman valmistama ja sitä myydään kaupoissa 14,90 euron hintaan. Fimea valvoo Suomessa, että kuluttajille myytävät kotitestit ovat vaatimusten mukaisia. Tästä osoituksena on CE-merkintä, jonka alla on ilmoitetun laitoksen tunnusnumero.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (Hus) korona-asiantuntijat

suhtautuvat uuteen vasta-ainetestiin skeptisesti. He tosin korostavat, etteivät ole Primacovidiin erityisesti perehtyneet.

Asko Järvinen katsoo, että kotikonstein tehtävään vasta-ainetestiin liittyy paljon liikkuvia osia.

– Etukäteen ihmistä on ehkä hyvä ohjeistaa, mihin tarkoitukseen hän on testiä ostamassa. Vasta-aineet näkyvät kuitenkin aikaisintaan toisella viikolla oireiden alkamisesta. Rehellisesti sanottuna en näe tällaisesta testistä kuluttajalle hirveästi hyötyjä.

Jos useampi ihminen perheessä sairastaa koronan eri aikoihin, kestää altistuminenkin myös pidempään. Tällöin vasta-ainetestin tekemisen ajoittaminen oikein voi vaikeutua.

Kriittistä vasta-ainetestin toimivuudessa on myös se, millä tavoin se kertoo vasta-aineista. Rokotteen ja koronainfektion luomat vasta-aineet eroavat toisistaan. Jos testi näyttää rokotetulle ihmiselle, että hänen veressään on rokotteen tuomia vasta-aineita, on se koko lailla hyödytön.

Rokotteessa on vain itse viruksen piikkiproteiinia, mutta infektion myötä muodostuu myös muita vasta-aineita viruksen rakennneosia kohtaan. Osaako testi erotella nämä vasta-aineet, se on olennainen kysymys.

Toinen kysymys on, osaako kotikäyttäjä erotella nämä tulokset oikein. Siksi luotettavamman vasta-ainetuloksen saa, jos sen käy toteamassa erikseen laboratorio-olosuhteissa, Husin ylilääkärit toteavat. Siellä arvion tekee lääkäri, eikä potilaan tarvitse itse tulkita kotitestin tuloksia.

Tällä hetkellä vasta-ainetestiin tosin pääsee vain lääkärin läheteellä. Testiin kannattaa hakeutua kuitenkin erityisesti silloin, jos epämääräiset oireet vaivaavat, mutta kotitesti ei ole silti näyttänyt positiivista tulosta. Epäselvää taudinkuvaa tai mahdollisen long covidin oireita voi selvittää laboratoriossa tehtävän vasta-ainetestin avulla.

Vasta-ainetestilläkään ei silti voi aukottomasti todistaa, onko keho immuuni koronalle. Tämä todetaan myös itse tuotteen tiedotteessa.

HUSin asiantuntijat suosittelevat halvempaa antigeenitesttiä.

- THL:n mukaan olemme siirtyneet koronapandemiasta endemiaan, Yle:
<https://yle.fi/uutiset/3-12553074>
- Koronaviruksen BA.5-variantilla on "supervoima", HS:
<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000008941677.html>
- Koronasta on tullut "niljakas seuralainen", Yle:
<https://yle.fi/uutiset/3-12542167>
- Koronavirustaudin oireisto on muuttunut, paljastaa brittikysely, HS:
<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000008958578.html>
- Mika Rämet ei odota dramaattista parannusta omikronille räätälöidystä koronarokotteesta, Yle:
<https://yle.fi/uutiset/3-12549335>
- Moni aikuinen unohtaa uusia rokotteensa, kun kukaan ei ole muistuttamassa, Yle:
<https://yle.fi/uutiset/3-9702145>
- Koronakesä ollut raivoisa – asiantuntijat: tältä näyttää syksyn tilanne, IS: <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000009025494.html>
- Koronatilanteesta maailmalla, Yle:
<https://yle.fi/uutiset/3-12580312>
- Viisi prosenttia koronan saaneista kärsii haju- ja makuaistin häiriöistä vielä kuusi kuukautta tartunnan jälkeen, HS:
<https://www.hs.fi/tiede/art-2000008970986.html>
- Wuhanin villieläintori oli koronapandemian alkujuuuri, HS:
<https://www.hs.fi/tiede/art-2000008968992.html>
- Long covid -asiantuntijaryhmä: Työkyvyttömyysaallon sijaan edessä tuottavuuden lasku, HS:
<https://www.hs.fi/visio/art-2000008919913.html>
- Akiko Iwasaki, yksi maailman johtavista koronatutkijoista kertoo näkemyksensä, HS (maksumuurin takana): <https://www.hs.fi/visio/art-2000008873226.html>
- Moderna haastaa kilpailijansa oikeuteen, Yle:
<https://yle.fi/uutiset/3-12597233>
- Koronavirusepidemia on aiheuttanut ylikuolleisuutta Suomessa, IS:
<https://www.is.fi/kotimaa/art-2000009030883.html>
- Kuinka hyvin sairastettu korona suojaa syksyn tartunnoilta? Asiantuntijat vastaavat, IS:
<https://www.is.fi/kotimaa/art-2000009026774.html>

- Koronarokotteet eivät lisää äkillisiä kuulonalenemia, THL:
<https://thl.fi/fi/-/tutkimus-koronarokotteet-eivat-lisaa-akillisia-kuulonalenemia?redirect=%2Ffi%2Fweb%2Finfektiot-audit-ja-rokotukset%2Fajankohtaista%2Fajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19%2Ftilannekatsaus-koronaviruksesta>
- Apinarokkorokotukset etenevät liian hitaasti, ja asiantuntijan mukaan maailma on toistamassa saman virheen kuin koronapandemiassa, HS: <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008986761.html>

Apinarokko

- Euroopan ensimmäiset apinarokkoon liittyvät kuolemat Espanjassa, Yle:
<https://yle.fi/uutiset/3-12557250>
- WHO kertoo uusimmat tiedot apinarokosta, Suomi saanut 1 400 rokotetta, HS:
<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000009010612.html>
- Apinarokko on tarttunut ensimmäistä kertaa ihmisestä koiraan, HS:
<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000009011523.html>
- Jo yli 18 000 apinarokkotapausta – WHO kehottaa miehiä vähentämään uusien seksikumppaneidensa määrää, HS:
<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008970849.html>

UUTISKIRJE

Järjestöjen monikielisen ja monikanavaisen koronaviestinnän koordinaatiohankkeen uutiskirje

Jade-yhteisön arabiankielisiä asiakkaita. Kuva: Ami Koiranen

Seuraavat uutiskirjeet

Uutiskirjeen tavoitteena on koota yhteen tietoa ajankohtaisesta pandemiatilanteesta, viranomaisten tiedotuksista sekä järjestöjen ja Suomen Punaisen Ristin piirien monikielisestä koronaviestinnästä.

Haluatko esitellä järjestösi tai piirisi monikielistä toimintaa ja koronaan liittyviä materiaaleja? Voit tarjota uutiskirjeeseen aineistoa, juttuvinkkejä tai kirjoittaa jutun itse.

Uutiskirjeen vuoden 2022 aineiston seuraavat eräpäivät ovat: 22.9., 25.10, 24.11. ja 12.12.

Viesti ilmestyy joka kuukauden viimeisenä arkipäivänä.

Uutiskirje lähetetään kaikille yhteistyökumppaneillemme.

Haluatko liittyä uutiskirjeen postituslistalle? [Täytä tilauslomake täällä.](#)

Järjestöjen monikielisen ja monikanavaisen koronaviestinnän koordinaatiohanke

Suomen Punainen Risti

Hankekoordinaattori Marian Ismail

marian.ismail@redcross.fi

040 5738778

Viestinnän asiantuntija Erika-Evely Ee Eisen

erika-evely.eisen@redcross.fi

040 5789197

punainenristi.fi/monikielinen-koronaviestinta